

تاثیر پاندمی کووید-۱۹ بر پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی در ایران (خلاصه سیاستی)

مقدمه

پاندمی کووید-۱۹ تقریباً تمامی جنبه‌های زندگی بشر از جمله حیطه سلامت را تحت تاثیر قرار داده است. علاوه بر اثرات مستقیم بر وضعیت سلامت انسان‌ها، این پاندمی به صورت غیرمستقیم نیز بر روی کیفیت ارائه خدمات مربوط به سایر بیماری‌ها اثر گذاشته است. بر این اساس و از جمله اثرات غیرمستقیم پاندمی که شاید کمتر مورد توجه قرار گرفته است کاهش امکان و زمینه انجام پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی می‌باشد. در این خلاصه سیاستی نظر پژوهشگران فعال و شناخته‌شده در زمینه اچ‌آی‌وی در خصوص اثرات پاندمی کووید-۱۹ بر پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی (چالش‌ها و فرصت‌ها) آورده شده است و در پایان پیشنهادهایی جهت کاهش این اثرات منفی و ارتقا کیفیت مطالعات مرتبط با اچ‌آی‌وی ارائه گردیده است.

چالش‌های اصلی در پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی در دوران پاندمی کووید-۱۹ در ایران از دید پژوهشگران

وقفه در شروع مطالعات مرتبط با اچ‌آی‌وی

پاندمی باعث تاخیر در شروع پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی شده و تقویم پیمایش‌های مربوط به اچ‌آی‌وی را برهم زده است. از جمله، دو مطالعه مراقبت سرولوژیک و رفتاری اچ‌آی‌وی در مردانی که با مردان دیگر رابطه جنسی دارند و افراد ترنس-جندر با تاخیر بیشتر از یک سال شروع شدند. با توجه به روش‌شناسی مطالعات سرولوژیک و رفتاری و نیز شرایطی که در اثر پاندمی کووید-۱۹ در جامعه ایجاد شد این تاخیر اجتناب‌ناپذیر بود.

* این پژوهش توسط موسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی ایران (NIMAD) حمایت شده است.
شماره طرح: ۴۰۰۹۲۱

اختلال در انجام مطالعات مرتبط با اچ‌آی‌وی در حال

اجرا

پاندمی همچنین باعث متوقف شدن پژوهش‌های در حال اجرا مرتبط با اچ‌آی‌وی شده است. به‌عنوان مثال، مطالعه مراقبت سرولوژیک و رفتاری اچ‌آی‌وی بر روی زنان آسیب‌پذیر برای مدتی متوقف شد. همچنین در روند مطالعات مراقبت سرولوژیک و رفتاری اچ‌آی‌وی در مردانی که با مردان دیگر رابطه جنسی دارند و افراد ترنس‌جندر مشکلات و موانع متعددی در اجرای این مطالعات به وجود آمده است.

نیازهای پژوهشی جدیدی که بر اثر پاندمی کووید-۱۹ ایجاد شده است.

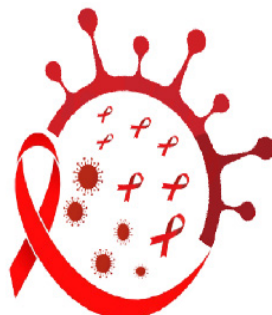
بر اساس نظرات پژوهشگران علاوه بر اختلالاتی که در شروع و اجرای پژوهش‌های برنامه‌ریزی‌شده قبلی ایجاد شده، به نظر می‌رسد پاندمی کووید-۱۹ نیازهای پژوهشی جدیدی نیز ایجاد کرده است. به‌عنوان مثال، بر اساس نظرات پژوهشگران با وجود اینکه ارائه خدمات اچ‌آی‌وی حداقل در بعضی قسمت‌ها به شدت تحت تاثیر پاندمی کووید-۱۹ قرار گرفته است، اما پژوهش سیستماتیک، منظم و جامعی در این زمینه در ایران صورت نگرفته است. نیاز است در این زمینه پژوهش‌هایی به صورت سیستماتیک انجام شده و خدماتی که تحت تاثیر پاندمی کووید-۱۹ قرار گرفته شناسایی شود و اقدامات جبرانی به سیاستگذاران پیشنهاد شود.

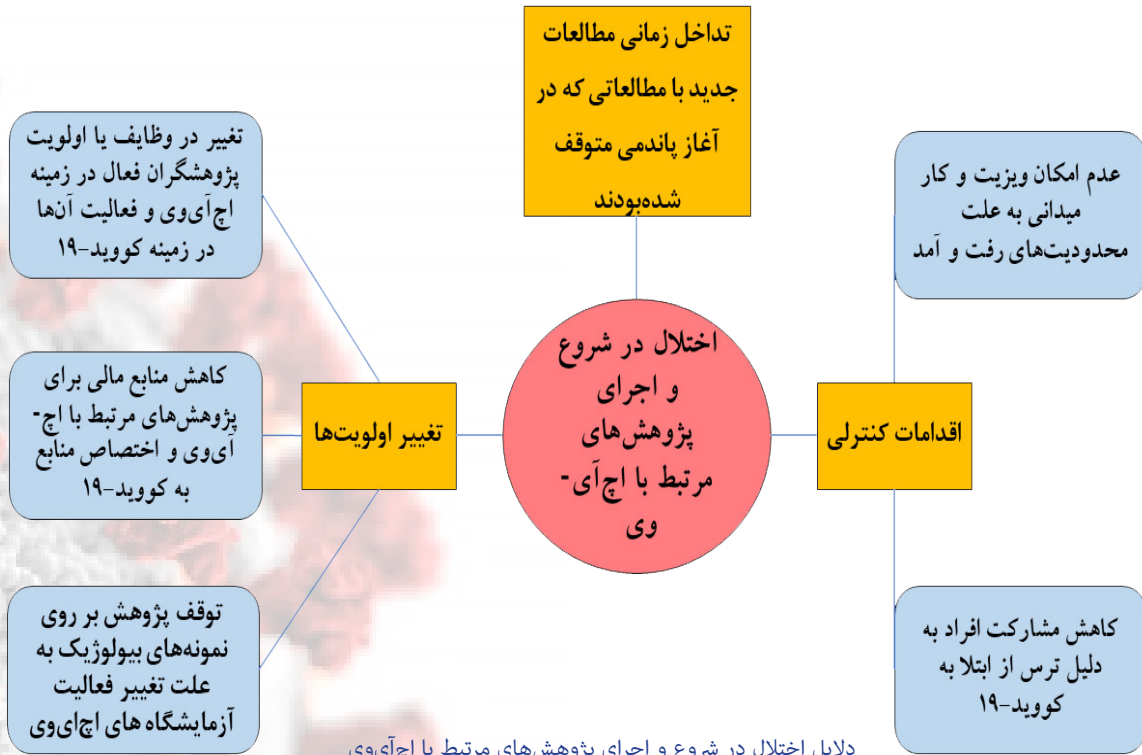
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کردستان
پژوهشکده توسعه سلامت
مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت

مرکز تحقیقات مراقبت اچ‌آی‌وی و عفونت‌های آمیزشی
مرکز همکاران سازمان جهانی بهداشت

تاثیر پاندمی کووید-۱۹ بر پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی در ایران (خلاصه سیاستی)

در کشور ما نیز توجه به مطالعات در سطح مولکولی افزایش یافت و سرمایه‌گذاری‌هایی در این زمینه صورت گرفت، که می‌تواند در زمینه اچ‌آی‌وی نیز مفید واقع شوند.

- پزشکی از راه دور (Telehealth) و همچنین پیمایش‌های الکترونیکی در این دوران مورد توجه بیشتری قرار گرفت. با وجود مشکلات مربوط به انتخاب نمونه مناسب در این روش‌ها، این پژوهش‌ها، در صورت طراحی درست، می‌توانند باعث افزایش سرعت و دقت و کاهش هزینه‌های پژوهش شوند. به خصوص در زمینه‌هایی که با انگ اجتماعی همراه هستند، این روش‌ها می‌توانند کمک‌کننده باشند.

فرصت‌های پاندمی کووید-۱۹ برای پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی

با وجود چالش‌های ایجاد شده توسط پاندمی کووید-۱۹ در اجرای پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی، این پاندمی فرصت‌هایی را نیز در پژوهش‌های اچ‌آی‌وی به وجود آورده است از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

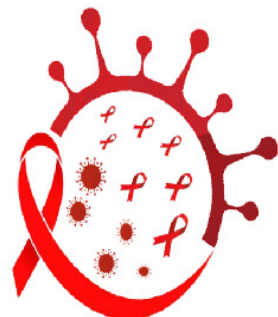
- پژوهش‌های انجام‌گرفته و موفقیت‌های حاصل جهت ساخت واکسن کووید-۱۹ بر پایه mRNA، فرصت را برای ساخت واکسنی مشابه برای عفونت اچ‌آی‌وی فراهم کرد و در این زمینه موفقیت‌هایی نیز حاصل شده است، به گونه‌ای که یکی از شرکت‌های موفق در این زمینه در حال اجرای پژوهش‌های فاز بالینی این واکسن می‌باشد.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کوردستان
پژوهشکده توسعه سلامت
مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت

مرکز تحقیقات مراقبت اچ‌آی‌وی و عفونت‌های آمیزشی
مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت

تاثیر پاندمی کووید-۱۹ بر پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی در ایران (خلاصه سیاستی)

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

براساس نظرات پژوهشگران، پژوهش‌های حوزه اچ‌آی‌وی تحت تاثیر پاندمی کووید-۱۹ قرار گرفته است. با توجه به سطح درگیری جامعه با موضوع کووید-۱۹ و غافلگیری ایجاد شده در اثر این پاندمی بسیاری از این تاثیرات اجتناب‌ناپذیر بوده است. با این حال نظرات پژوهشگران این است که از این تجربه استفاده کرده و در تمام سیاست‌ها و طراحی پژوهش‌های جدید امکان وقوع چنین فوریت‌هایی را در نظر داشته باشیم، این موضوع باعث افزایش تاب‌آوری سیستم در برابر چنین فوریت‌هایی خواهد شد.

پیشنهادهایی در راستای ارتقاء پژوهش‌های مرتبط با اچ‌آی‌وی در دوران پاندمی کووید-۱۹ و شرایط مشابه عبارتند از:

- تعیین نیازهای پژوهشی و اولویت‌بندی آن‌ها. پژوهش‌های سطح کلان از قبیل بررسی میزان دسترسی به اهداف از پیش تعیین شده باید به طور دوره‌ای و منظم انجام شود، عواملی که مانع از دسترسی به اهداف شده‌اند، شناسایی شود و پژوهش‌ها و برنامه‌های استراتژیک بر اساس آن طراحی شود؛
- استفاده از دانش افراد صاحب‌نظر در طراحی، تدوین و به‌روزرسانی تقویم پیمایش‌های ملی اچ‌آی‌وی؛
- فراهم کردن امکان استفاده از پیمایش‌های الکترونیکی و آنلاین برای جواب‌دادن به برخی سوالات مهم برنامه کشوری؛
- بررسی دانش روز دنیا برای بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورها

- تعیین برخی از پژوهشگران به‌عنوان پژوهشگر متخصص زمینه اچ‌آی‌وی و فراهم‌سازی زمینه ادامه فعالیت آن‌ها در شرایط پاندمی؛
- افزایش تعداد آزمایشگاه‌های مجهز اختصاصی اچ‌آی‌وی؛
- آماده‌سازی جامعه برای پذیرش کووید-۱۹ و زندگی کردن در کنار کووید-۱۹ و سازش با این بیماری؛
- در حال حاضر نیاز به تلاش بیشتر وجود دارد تا علاوه بر جبران پژوهش‌های عقب‌افتاده از دوران پاندمی کووید-۱۹ پژوهش‌هایی در زمینه اثرات کووید-۱۹ بر ارائه خدمات اچ‌آی‌وی نیز انجام گردد، از جمله:

▣ بررسی اثرات کوتاه‌مدت و بلندمدت پاندمی بر وضعیت اچ‌آی‌وی در جامعه و همچنین وضعیت سلامت افرادی که با اچ‌آی‌وی زندگی می‌کنند با روش‌های کمی و کیفی؛

▣ مقایسه شاخص‌های ارائه خدمات قبل و بعد از پاندمی، از جمله شاخص‌های: تعداد مراجعه افراد جهت مشاوره و انجام تست، توزیع اقلام پیشگیری و درصد افراد تشخیص داده شده که به درمان لینک شده‌اند؛

▣ بررسی تجارب زیسته افرادی که در دوران پاندمی با اچ‌آی‌وی زندگی می‌کنند و بررسی جنبه‌های پنهان این پاندمی و اثرات آن بر روی این افراد؛

▣ بررسی تغییرات ایجاد شده در اپیدمیولوژی اچ‌آی‌وی بعد از شروع پاندمی کووید-۱۹.

